

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNCIIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

10 CÉNTIMS

SURT LOS DISSAPTES

10 CÉNTIMS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. . . 2
Los suscriptors del interior reben
las obras del folletí encuader-
nadas.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . . 10 cts.
» extraordinari. . . 15 »
Los números atrassats son al ma-
teix preu y sense folletí.

FREDERICH MISTRAL

Heus aquí lo gran poeta cantor de la Provensa. Enamorat com lo qui més de la seva terra y admirador de sa antiga historia. als seus esforços se deu lo renaixement de la llengua d' Oc, á Fransa, moment benefactor que s' ha realisat coetaneament que lo de la literatura catalana.

Sas obras son innumerables y descollan d' entre ellas los hermosos poemas *Mireyo* y *Calendau*

En companyia de Romaunille y Roumieux, fundá lo *felibrige* l' any 1854, institució semblant á la de nostres Jochs Florals, y comensá la publicació del *Armana Prouvençau*, que veu encara la llum.

Los darrers anys de sa vida, comprenent que lo renaixement literari per sí sol, no responia al despertar patriòtic succehit en lo mitj dia de Fransa, en virtut dels cants dels poetas, s' ha declarat regionalista entussiasta y ab ell tot lo jovent que segueix sa obra restauradora.

Y lo treball de Mistral es major, si 's considera lo que impera en la nació vehina, lo régimen unitarista.

A Catalunya conta ab molts amichs y admiradors.

Nasqué á Mayana, vehinatge d' Altés, lo dia 8 de Septembre de 1830.

J. S.

SEGON CONGRÉS

NOTAS HISTÓRICAS (1.)

Y que no es nova la convocació de Assembleas catalanistas, ho diu ben clar lo haverse reunit en lo teatro Olimpo de nostra ciutat lo segon Congrès á 20 de Juny de 1883, ó sia ara farà 11 anys.

Sabém ja que lo motiu de la reunió va ser lo voler entrar lo catalanisme en lo terreno polítich que fins alashoras li habia sigut vedat, y ara anirém veyent la manera ámplia com va procedirse á la reunió del Congrès, los punts del Programa allí concretats y la trascendencia inmediata que va tenir lo acordat per la Assamblea.

Una aspiració de carácter general y un compromís prè, varen manifestarse de manera ben tangible en las discussions públicas hagudas en lo *Centro Catalá*, precursoras de la reunió del Congrès, aspiració y compromís que foren las únicas trabas ó limitacions natu-

(1) Veijs lo número 117.

rals que la Comissió Organitzadora fixà com a condició d'admissió de representants: fou la primera, la de que com a base generatriu del futur programa catalanista, tots los regionalistas catalans debien estar conformes en que la nova política que s'anava a inaugurar, tindria com a objectiu lo afuixar los llassos que 'ns lligan al estat absorbent espanyol, substituint l'encadenament que avuy mata la iniciativa de las regions, per llassos d'amistat nascuts del govern del sistema regionalista, fomentador dels interessos particulars de cada regió de per si. Lo segon, consistia en que tots los representants al sentarse en las cadiras del Congrés y després de aprobada l'acta seva per la comissió corresponent, debien prometre formalment deixar desde aquell moment de pertanyer a cap dels partits politichs espanyols y dedicarse ab entusiasme a la propagació dels nous ideals.

Tal imposició, si aixís pot anomenarse, era consecuencia natural de la aspiració sentada anteriorment y va ser molt criticada per los contraris del catalanisme en aquella fetxa, així com fou objecte de gran discussió en la Sessió pública que celebrà la Comissió organitzadora pera aprobar las Bases de convocatoria; pero era de rigor pera anar endevant, y la aprobació se obtingué per numerosa majoria. (2.)

Passat lo trànsit dit, que equivalia a traspasar los dintells d'entrada a l'Assamblea, tot eran facilitats pera poder tenirhi representació las Corporacions y particulars, conformes ab la nova predicació de la teoria catalanista. Lo sistema de llibertat impera en la organització del Congrés, y tots los que estimaban Catalunya, pogueren fàcilment tenirhi cabuda.

Véginse si no, los principals articles de organització interior.

Podian ser membres del Congrés:

1. Tots los Srs. que componian la Comissió organitzadora.
2. Cuatre representants per cada una de las societats catalanistas, residents a Catalunya.
3. Un, dos, tres ó quatre representants, per cada una de las delegacions, sucursals ó ramificacions que las ditas societats tinguessin fora del lloch social, pero que radiquessin dintre Catalunya, ó sia un per cada grup de 10 socis y quatre en lo cas de passar de 40 socis, lo component de la sucursal.
4. Dos representants per cada periódich politich, no satírich, escrit en català y publicat a Catalunya.
5. Un representant per cada periódich no politich, escrit en català.
6. Un representant per cada societat no anomenada catalanista radicant a Catalunya y que vulgués pendrer part en las tasques del Congrés.
7. Un representant per cada població catalana hont no haventhi delegació de Associació catalanista, se reunissen 5 regionalistas volenthi pendrehí part, en lo cas firmarian tots 5 l'acta de reunió com a testimoni.
8. Un representant per cada grupo de catalanistas associats y que la seva Corporació hagués resolt no pendrer part oficial en la Assamblea.

Varias altrás eran las condicions de facilitat, pero las apuntadas marcan ben a las claras lo esperit que dominaba als organitzadors de no cenyirse a miras estretas y de que la obra nascuda fos tot lo popular possible pera propagar los seus ideals.

Lo Congrés va ser dirigit per un president, 2 vicepresidents y 4 secretaris elegits en la primera sessió d'entre tots los representants; y lo Reglament vijent pera las discussions, votacions y demés, fou lo de la Diputació Provincial de Barcelona.

Van ocupar la mesa, D. Conrat Roure, com a pre-

(2) En la discussió podian intervenir tots los que vulguessin, encara que no fossin del Centre Català y molts foren los que hi intervingueren, resultant d'aquí sessions animadíssimas per lo calor ab que 's defensaba ó combatia una téssis. Nota del autor.

sident; D. Rómulo Quintana (representant del Centre Català de Port-Bou) y D. Rosendo Arús, vicepresident; y D. Ferran Rodríguez Masdeu, D. J. Trulls, (representant del Centre de Manresa) D. Roman Arnet y Vives y D. Joseph Ferrer y Carrió, pera secretaris.

Varen invertir-se 6 sessions en la deliberació dels acorts presos.

Altre dia 'ns ocuparem d'ells, puig son de importancia suma en la narració que venim fent.

J. S.

DUAS OPINIONS

—Decididament l'art prospera

—Aixó de l'art cada dia va més per terra.

NIU GUERRER

Novament aném a dedicar algunas ratllas de just elogi, a la humorística Societat quín nom ha popularitzat ab crèdit, en las diferentes festas realizadas baix la seva iniciativa.

Dilluns passat, com ja anunciarem, inaugura una *Exhibició de figuras de seu*, divertida galeria que segurament visitarà tot Barcelona, ja que ls primers qu'hi vagin, la recomanaran als demés.

En aquesta exhibició, lo «Niu Guerrer» ha conseguit l'objecte que s'ha proposat, que no te altre base, que la de parodiar un d'aquestos *barracons* de figuras de cera, que tot sovint s'instalan en las plassas ó punts céntrichs, de tota ciutat, especialment durant la celebració de firas ó festas. Y no solsament ho ha conseguit, si no que ho ha superat.

En aquellas, la majoria de las vegadas, abundan los cuadros faltàts de propietat y precisament d'aquest defecte es d'ahont ha sigut lo «Niu Guerrer» treuren una de las notas cómicas que més avaloran sa flamant Galeria.

Se compón de disset cuadros ó seccions que rivalisan totas ellas en gracia y bonhumor que 'l públich celebra ab grans riallas. Una d'ellas, lo Reservat, al que sols poden entrarhi 'ls solters, casats ó viudos, es de las que proporcionan lo que tant costa de ferse en aquets calamitosos temps, *un panxó de riure*.

La Societat ab la espléndides que la caracteriza en tots los seus actes, deixarà visitar la Galeria al económic preu de.... *gratis*, mediant targeta d'invitació los dilluns, dimecres y dissabtes. Los dijous, a fi de destinar un dia als que volen veure las cosas sense empenyas, será l'únic en qu' es farà precisa la compra del catàlech, aquest se necessitarà sempre pera entrar al Reservat... uy! si no fós aixís!... no n'hi haurian pochos d'estudiants de medicina que hi anirian cada dia, a com pletarhi sos estudis anatòmichs.

Lo catàlech de que hem parlat y que revela una bona ploma, mereix també un aplauso. Es un trevall en que hi campeja la nota festiva denotant lo bon gust de son autor. Com á mostra, á continuació, transcriurem lo Prefaci, qu' está escrit en vers.

Aconsellém á nostres lectors visitin la célebre Galeria de Figuras de Seu ab la seguretat de que 'ns agrahiran l' haverlos avisat. Passarán un rato distret y ratos d' aquesta naturalesa, com que no se 'n passen gaires, convé aprofitarlos. Oh! y que aqueil que hi vá, ja may més li poden éir que *no ha vist lo mon per un forat*. A n' aquí li ensenyarán.

Y no dihém res mes perque sinó, no 'ls hi vindria de nou.

Felicitém á la filantrópica societat que sempre sab surtir airosa de tot cuant realisa, encare que 's tracti d' un assumpto modest com en lo cas present.

J. XIMENO

EXHIBICIÓ DE FIGURAS DE SÉU

PREFACI

Lo NIU GUERRER disposat á protegi las Arts Bellas, sabent que un estanya paellas, artista molt efainat,

passava per Barcelona en direcció á Conxinxina, ab la cosa més divina que l' ingeni proporcionava,

li ha demanat si volia, avans d' aná al estranger, exposá á ne 'l NIU GUERRER cosa de tanta valia.

y contantne 'l preu més just de lo que aixó pot costá, l' home, que es napolitá, nos ha donat aquest gust.

Després de mil probaturas perquè fós ben presentat lo museo, 'ns ha exposat totas las sevas figuras.

A fi de que clá vegeu que 'l NIU GUERRER may encera, no son figuras de cera, sinó figuras de séu.

La Societat té per terra que á ningú vol enganyá; per xó en tot ella no hi ha més cera que la que crema.

Aixó sí, salta á la vista ab l' argument y 'l color dels quadros, que 'l seu autor es de l' escola realista.

Es tan exacte y real que en res hi ha que dirhi un mot: personas, fets, sembla tot arrencat del natural.

Los assumptos son molt forts; suicidis, assassinats, execucions, tempestiats... y (no es broma) 'ls morts, son morts.

No es lo que 'ns volen fè creure los cómichs pels escenaris, que 'ns dónan fets sanguinaris y no 's matan ¡cá! ho fan veure.

Aquí, que ho probi 'l que pugui, ab tants morts y morts á collas ja 'ls hi pot fè pessigollas, no n' hi haurá cap qu' es bellugui.

En cambi, 'ls vius se confonen ab los mateixos que 'ls miran;

tothom dirá que respiran, que 's manejan y enralonan.

L' altre dia, un jovenot, mirantse á una que n' hi há, no poguentse ell acabá que la dona era un ninot,

va fè tanta probatura per quedarne persuadit, que si no li fem un crit ens fá malbé la figura.

Hi ha una secció reservada que es cosa molt sorprendent. Sols la pot veure la gent viuda, soltera ó casada.

Ara, aquell que no es casat, ó bé viudo ó bé soltè, que dispensi, no pot sé, no pot entrá al reservat.

Perque anint avall ó amunt conservi l' ordre la gent, en cada departament hi ha un municipal de punt.

Si cap necessitat hi ha y 'ls municipals convenen, digánlosi; tan entenen catalá com castellá.

En fi, es cosa que no 's creu sinó tocantho ab lo dit.

¡Sembla impossible 'l partit qu' es pot treure de la séu!

Ab tals travalls ¡quin consúm á ne la séu se li espera!

Fins avuy la Fosforera sols hi fá mistos de fum;

pero ara ab l' exhibició que 'l NIU GUERRER fè, tan seria, se veu que aquesta materia té en l' Art molta aplicació.

¡Pujará de preu! Tan certs n' estém que aquí girém fall, per no volguè fè obri l' ull als dels Tractats de Comers.

JUGANT Á BOTXAS

—M' ha tocat á mi...

—Donchs 'm pot ben creurer, no anava per vostè.

LO TEATRO ANTICH

(GRECH Y ROMÁ)

Los actors

Los grechs honravan al actor. No solament lo tenian en gran estima, sino que per exercir aquest art, no perdía cap de sos drets de ciudadá. Aixís veyém com los actors Aristodemo, Satyrus y Neoptolemo foren enviats

d' embaixadors á la cort del rey Filipo de Macedonia. La remuneració tampoch era escassa. Polus, que junt ab Teodoro, tenia fama entre 'ls grechs d' ésser dels primers actors, va cobrar per dos dias de representacions més de cinch mil pessetas. Grecia ve decaure, y 'ls actors ab lo temps perdéren consideració é importancia. Si be l' Estat los retribuía no tingueren mes remey pera sostenir-se que agruparse 'n diferents associacions, regidas per diferents reglaments y privilegis. Las associacions més conegudas eran: las *Dionisiacas*, que era la més estesa; las *Attalistas*, protegidas pels Attals, reys de Bergamo; las *Basilistas*, adheridas d' una manera particular á la cort dels reys Lagidas de l' Egipte, y algunas altres més.

En cambi 'ls románs no sols despreciavan al actor sino que 'l consideravan com un objecte de baixa ma. La nota de infamia pesava al moment sobre 'l ciutadà que prengués part en una representació teatral. Als senadors los hi era prohibit visitar als actors. Un home lliure 's guardava d' acompanyarlos en públic. Los era negat lo caràcter de ciutadà, fins als més distingits encara que fossin homes lliures. Aixís no es extrany que casi tots los actors sortissen d' entre 'ls esclaus. Era natural, donchs, que la aversió que 'ls románs sentian per tots aquells que representavan tingués per aquestos conseqüencias ben tristes. L' amo enlleminit pels beneficis que donava lo representar en lo teatre, ab lo fi d' apropiarse de sos beneficis empenyia á sos esclaus al cultiu d' aquest art. Aquestos alguna volta ab sont talent lograven que al acabarse la ovació, lo públich enarudit per l' entusiasme demanés sa llibertat. Pero las més de las vegadas una petita distracció; un petit descuyt que 'n l' acte de la representació pogués tenir, li valia un càstich barbre.

Casi sempre era una pallissa donada sense compassió ab unas varas que á tothora estavan á punt en lloch apropiat d' entre 'ls bastidors. Sovint sortian del teatre ab las espatllas macadas ó ab lo cos sanguejant. L' actor Stephanion fou apallissat per ordre d' August, tres vegadas. L' actor que representava á Mercuri, en l' Anfítrí de Plautus, recordava ab molta veritat als espectadors que á pesar d' ésser en aquells moments fill de Júpiter, era molt probable que al ser entre bastidors li donguessin una pallissa. També l' actor Pylade fou desterrat per haver faltat al respecte d' un espectador que l' havia xiulat. No es extrany, donchs, que 'ls que representavan s' haguessin de presentar pacients y sumisos devant d' aquell públich exigent y brutal. Mes á pesar d' aixó no deixá d' haverhi actors com Esopus y Roscius que degut á son talent escepcional, foren molt considerats y estimats y molt ben rebuts entre lo mellor d' aquella societat. Abdos reuniren una gran fortuna. La del primer se calculava en una cantitat equivalent avuy á sis millóns de pessetas.

Los actors en general se 'ls anomenava *upocritas*, *responsos*.

Lo nou actor introduhit per Esquilo, quedá com lo principal de la obra y se 'l coneixia ab lo nom de *protagonista*, en tan que 'l de Tespis que ho era en altre temps á la vegada que interlocutor del coro, quedá com lo segon personatge de la obra, ó siga 'l *deuteragonista*. Lo tercer personatge que hi afegí Sófocles fou lo *tritagonista*.

Lo *protagonista* era lo primer paper de la obra; lo

deuteragonista 'l segon, que 'n general era de dona. Lo *tritagonista* desempenyava varios papers.

L' eminent Müller fa observar oportunament com los trágichs grechs se sapigueren emmotllar á n' aquesta pauta. La distribució dels personatges ho demostra la

Tragedia	Agamemnon, Protagonista. Agamemnon
	Deuteragonista. Cassandra
	Tritagonista. Clytemnestra
Eusmenidas.	Protog. Oreste
	Deuter. Apolo
	Tritag. Pythias, Clytemnestra
	Athenea.
Edipo, rey.	Protog. Edipo
	Deuter. Sacerdot, Jocasta, servidor, missatger.
	Tritag. Creon, Tiresias, missatger.

Y aixís en las demás obras. Sempre 's veu que lo personatge principal de la obra es desempenyat pèl *protagonista*.

Lo *protagonista* com á personatge principal de la obra 's colocava 'n lo mitj de la escena, y á cada costat d' aquest lo *deuteragonista* y 'l *tritagonista*.

Tan en la tragedia com en la comedia sembla que 'l número d' actors no passava de tres. Las primeras obras d' Esquilo son escritas pera dos actors, pera tres las últimas. En l' Edipo 'n Colona totas las probabilitats son de que hi prenian part quatre actors. En las comedias Los Aucells y Las Granotas d' Aristófanes, hi havian de pendre part de necessitat quatre actors, pues que hi há moments que tots quatre á la vegada 's troban en escena Aixís igualment se veu en d' Ajax y 'n l' Alceste, que ademés dels tres actors hi ha un paper de noy y á la vegada 's troban en escena.

Pera las obras romanas eran necessaris més de tres actors. Las comedias de Plautus necessitavan cinch, y quant menos sis, algunas de Terenci.

Los papers dels actors se dividian en *diverbia* y *cantica*, es á d'r en diálechs parlats y 'n monólechs cantats. Algunas vegadas també eran cantats los diálechs. Los *cantica* los acompanyava un tocador de flauta.

Livius Andronicus, poeta dramátich y actor á la vegada, no cantava los *cantica* de son paper; los feya cantar per un esciau, contentantse acompanyarlo ab gestos.

Entre 'ls grechs 'l autor havia d' admetre pera representar sa obra als actors que per sort li tocavan. Mes certs datos fan suposar que Sófocles se 'ls escullia, ja que demostra certas preferencias per determinats actors y escribia determinats papers.

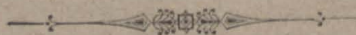
Lo paper de dona era representat per un home.

L' actor era retribuit per l' Estat.

Algúns autors desempenyaren papers de sas obras mateixas. Sófocles ho feu dos vegadas, mes no pogué continuar per faltarli la veu. Ni Eurípides ni Aristófanes sortiren may en la escena.

L' art del actor exigia dots naturals y extraordinaris, una gran robustesa de cos y de veu y un llarch y continuat estudi.

J. VIDAL Y JUMBERT.

En agradable companyia

DE 'L CURS

—¡El pa' erayre, noyas!.. A la bona mesura qu' aixó no tica. ¿Qui vol paperets?..

—¡Al bon caramelo de goma!.. A cinch céntims el caramelo.

—¡Ginesta, noyas; que es cullideta del dia!.. ¿Qui me la acaba?..

—¿Qui vol refresca?.. ¡Al bon granisat de llimó!.. ¿Qui 'n vol un altre?..

—¡Al verdader vano japonés!.. No vulguin patir de calor, señores... A quinze y á deu céntims vano.

—Creurías, noya, que ja tinch lo cap més plé qu' una máfega... Vamos, no es per mi aixó de fer lo ximp'le pe 'l curs; jo que ja soch grassota, cada empenta que 'm dónan me fan venir á la boca lo xirigot qu' hi piés aquest demati. ¡Ditxosas professons! Ja voldria que fossin acabadas

—¡Ay, mare! Sembla qu' avuy vos hajin aixecat al revés. Si arribo á saber, que 'm teniau de donar tan mal temps, no li deya pas pera sortir de casa.

—¡Encare voldrás tenir rahó!..

No sé quin sant me deté, com no 't bofetejo aqui mateix; aixó si qu' es bonich, contestar-me d' aquest modo.

—Vamos, mestressa; no veieu qu' es massa gran, per renyarla aquí 'l carrer.

—¡Y are! D' hont surt aquest gastament d' home... Escolta tu, ma' o; que teniu festa avuy á estudi, que veig que 't deixan rodar per aquí, com un gos sense amo.

—Y vos! que veniu de fer carretada, que veig que no us podeu bellugar.

—¡Ay fill meu!.. Que 'n tens poca de gracia; com se coneix que may en ta vida has passat mes amunt de la Rambla dels aucells.

—Be... vamos, qu' us hi divertiu, mestressa, y teniu compte á no trepitjar á ningú. ¿Ho sentiu?

—Ves, noy, ves per avall. ¿Que no veus que per aquí ab un cop de cotze 't poden desencolar? Ja cal que menjis un xich mes, pera omplir aquets pantalons que portas, ó sinó las corients d' aire 't matarán.

—Peró mare, no escandalitzeu d' aquest modo, ó si-nó encare 'ne portarán al cuartelillo.

—¡Millor!.. Potser á n' allá estarém mes amples. ¡Y are!.. ¿Qui es aquest indecent que m' apreta pe 'l radra?..

¿Hola, á vosté també li agrada fer brometa?.. ¿Que no veu que 's massa gran per caminar d' esma?

—Sóu molt delicada, mestressa.

—Ah, potser si que 'm deixaré foradar l' esquena. ¡M' agrada vostel!.. 'S coneix que té bon fetje.

—Vamos, dona, que si no us agradés, ja no us hauriau mogut de casa.

—¡Mira aquest barra!.. ¿No has sentit?.. No sé que s' haurá pensat de nosaltres. Ja veurá, allarguis massa de la llengua, que potser li faré sortir la moca per la boca

—¡Ginesta, noyas! ¿Qui 'n vol un' altre mesura?..

—¡Carmelos de goma!.. A cinch céntims lo bon caramelo.

—Escolteu, mestressa, á veure aquets carmelos.

—¿Y ara, mare, qu' us heu tornat laminerá?..

—Fuig, dona.. No veus que aquell morral de senyor, m' ha fet posar la gorja seca. A veure, noya ¿a quan los veneu aquets petits?..

—Aquestos, á céntim cada un; aixó si, son de menta y deixan la boca molt fresca.

—¿Que no 'ls veneu á tast?

—Vos direu!

—Que sé pobra de mi. ¿No veieu que jo ho pregunto?..

—Creyeume á mi, mare, compreune d' aquets llarchs que aixins durarán mes.

—Fuig, ¡y ara! ¿Que 't pensas que vuy que 's creguin que fumo ab pipa?.. Ja veureu, deieula dir á n' aquesta y poseume 'n cinch céntims dels menuts, pero ja cal que 'm feu bona mesura ó sino...

—Mare de Deu!.. quin modo de voler la sanch del pobre.

«La traidoria tapada
del bolero atormentós.»
«O 'ls amors d' una bolera,
descrits per un pas á dos»

—[El cacahuero! .. ¡Chufles y cacahuets!.. ¡A la buena avellana torrá!..

—Mireu, mare, m' sembla que allí hi há puesto.

—Apa donchs, atravessém d' una vegada y fujim d' aquest burgit. Home, deixi passar. ¿Que no veu que estorba 'l pas?.. No es mes alt qu' un tap de suro y encare per poch m' hi entrabanco.

—Ah si, fugiu tots, que are passa la senyora.

—Y ben net, encara que no porti gorro; som tan finas com ellas, que s' ha pensat aquest escrapuló de senyoret.

—Y quina finura, que raspa com lo paper de vidre.

—Y que sab vosté si raspém ó no, ara si que m' ha agradat.

—Prou que se us veu á sobre.

—Bé no s' embolíqui ¿sent? Que no veu que encare no's pica 'l menjar? De segur que ni sab trobar la menjadora y are aquí vol fer co n si fos un home gran.

—Cuyteu, mare.

—Ja vinch; ni al infern podrás callar.

—Fassi 'l favor de tirarse un xich avall que no veu que se m' assenta á sobre meu?

—Dispensi, no havia reparat que anès mudada.

—Ves quinas faldillas m' ha posat.

—¿Que 's pensa que l' he rebregada jo?

—Esclar que ha sigut vosté, si per poch se m' assenta á la falda

—Ay, filla, y que 's delicada: miris, un' altra vegada se las posa de cartró que aixis li pendrán mes aguante.

—A ver, señores, fassin lo favor de pagar

—Aquesta si que 's bona, encare no hem tingut temps d' escalfar lo puesto que ja venen á donarnos mal temps. ¿A veure quantes aixó?..

—Un ral per asiento, mestressa.

—¿Un ral y á sobre taulons?.. No 'n tindriau vos la culpa.

—Donchs ja veureu, feu lo favor d' aixecarvos.

—Si vuy m' aixecaré, ahont va aquell cércol de gallada, per manarme d' aquets modo. ¿No has sentit? ves quin modo d' enrahonar.

—Be, be, deixeuvos de romansos y aixequese si voleu?

—Ara hu has dit bé, m' ha de dar la gana per aixecarme ho t ns entés?.. que s' ha pensat aquest geperut y garrell de las dos potas.

—B-r?

—Vaja, home; no veyeu que sembleu un diapason? Deu me 'n reguart d' embarcarme ab vos, si teniu mes trángul cuan camineu que aquells vaporets que vap á la farola; vergonya me 'n daría de ser ho me y no fer mes bulto qu' un apuracabos...

—Me sembla mestressa que ningú us ha faltat per contestarme d' aquest modo.

—Donchs jo si, perquè no robo los diners per seurer á sobre de fusta.

—Per aixó mateix que si no us agrada...

—Sí, noy, sí, ja 'ns anirém; lo que si has de fer es buscar foras llanuts que 't paguin el ral ¿sents?..

—Pero, mare. ¿Que sen voleu anar?

—Si senyora. Au, passa cap á casa y no'm vingúis ab mes professons porque n' hi quedat mes tipa que haguès menjat monjetas.

Vetaquí lo que es donarvos gust: encare una 'n surt mal dita. Pero lo qu' es are ja hi fet una bona creu, lo que 's professons ¡¡may mes!!

SANTIAGO BOY.

SABADELL.—Diumenge passat, la companyia del teatro Romea, debutá en los «Campos de Recreo,» si-guent las obras escullidas, *Un cop de telas* y *Tenorios*, totas dugas del Sr. Ferrer y Codina.

¡TENORIOS! obtingué una execussió esmerada, con-quistante molts aplausos las Sras. Parreño, Clemente, Monner, Blanca y Gali y los Srs. Goula, Capdevila, Soler, Pinós, Martí y Valls. Lo senyor Ferrer al final de la comedia va esser demanat, no presentantse, segons ma-rifestá lo Sr. Goula, á causa de una petita enfermetat que lo va retenir á Barcelona. Dijous se representá ab éxit la comedia *Los Aucellets*, y la pessa *Lo mari' de la difunta*.—J. G.

TARRASSA.—La Compañia del Romea, Dissapte y Diumenge passat representá «Lo mohiment continuo» y repetició ¡*Tenorios*!

Las pessos *Sense sogra* y *Viatge de Bodr* foren bas-tant aplaudidits.—Ll

BADALONA.—Dissapte 's representá en lo Teatro Ba-dalonés lo drama *Muralla de ferro* y 'l monólec' *Lo llicenciat*. Diumenge á la tarde la companyia Borrás en lo teatro Zorrilla, després del drama representá la pes-sa *Ensengansa superior*.—A

¡FET Y FET!..

—Decididament m' hi fet torero. Aixó de l' Espartero me n' ha determinat, porque tan mateix, caure trevallant d' una bastida ó rebre una banyada, aixó últim es mes ben pagat.

TIVOLI—Dimecres devant d' un públich tant nume-rós que omplia per complert l' espayós local, se verifi-caren los estrenos de las obras en un acte *Los dineros del sacristán* y *Los Africanistas*, las duas música del inspirat Mtre. Fernandez Caballero Consigné avuy que l' éxit obtingut sigué extraordinari. En lo número vinent nos ocuparém d' ellas ab major detenció.

ELDORADO.—La obra *Viento en popa* valgué un nou èxit a l'afortunat teatro. La veritat és que la empresa ha sapigut presentar-la ab deguda propietat estrenant-se dues decoracions del pintor Sr. Urgellés que produïen molt bon efecte. L'argument té molt interès y se sosté fins al final. La música que es del Mtre. Gimenez es també recomanable.

GRANVIA.—Terminats los compromisos del célebre artista Fragoli y denés companyia Internacional que tan extraordinari èxit obtingueren, se inaugura avuy dissapte, la temporada d'estiu, ab un nutritiu cuadro de companyia de sarsuela catalana y castellana, del que 'n formen part, artistes molt apreciats de nostre públich. Aixó, ab l'abundant repertori d'obras que s'anuncia, l'estreno de varia, y la gran baratura de preus, no cal dubtar, que l'públic se cuidarà de retribuir ab son favor la esplendides de la nova empresa.

JARDÍ ESPANYOL.—Per plens ha contat las representacions donadas desde dissapte passat, dia de la inauguració. En aquest, la entrada sigué tan espectant que aquest motiu junt ab la veritat d'alguns concurrents feu que 'ls artistes tots, se trobessin colibits, sens poguer lluir-se en son comés, com aixís ho han lograt en las sucesivas representacions. No obstant, opinem que 'ls conjunts resultarian millors, donadas las condicions del escenari, en obras de menos vol que las representadas fins ara, y sobre tot si recorren algo al género catalá.

Per ara la que més ha lluit, ha sigut la coneguda artista senyora Mateu que conserva las mateixas facultats que sempre l'han favoregut tant

CIRCO ECUESTRE.—Dimars debutaren dos artistes unipèdos. Ab una cama cada hu fan molt més que 'ls que 'n tenim duas. Res, es alló que moltes cosas no 's notan fins que 'ns fan falta. Perque tenim mirat aquets dos artistes deuen la seva sort a la seva desgracia.

LABRUGUERA.

EN LA EXPOSICIÓN

—¡Y ara ahont vá sense botinas!
—Ho he fet per no distréureli l'atenció.

HISTÓRICH

Lo drama «D. Juan Tenorio» estavan representant los aficionats d'un poble, y en l'acte primer, quan va D. Juan a ariencá á D. Diego la careta, tan airat y ab tanta forssa va ferho que á un sol temps li va arrencar careta y barba postissa, promovent riallas grans.

Lo que feya de D. Diego va quedá un moment parat: però de cop va referse y entre molt forts ademans que varen fer gracia al públich —¡Villano!— ab tal exclamación la búrca mes has arrancado, lo que no creí jamás.

JOSEPH PONT Y ESPASA

Veuen, veuen, aixó és elegancia y saber portar la roba

NOVAS

En lo folletí del present número acaba la publicació de la comedia en un acte «Qui oli remena...» la que haurá pogut completarse ab sols tres números.

En lo número vinent que será extraordinari, preu 15 céntims, aniran las 16 primeras planas del preciós drama, joya de nostra escena catalana, «La flor de la montanya», original de D. Ramon Bordas y Estragués. Será aquesta la tercera edició de dita obra, quinas duas anteriors están tan agotadissimas que, com ja diguerem, los escasos exemplars que circulan al present, s'han vingut pagant á cinch y á sis pessetas. En lo número pròxim darém coneixement de la forma en que s'ha determinat publicar «La flor de la montanya», forma que, ab tot y la molta extensió de l'obra, permetrá aligual que las demés, completarse ab gran economía de preu.

—Ha obtingut un resultat brillantíssim la Exposició del Llibre organizada per l'Ateneo Barcelonès. Próximament publicarem un treball apropósit de tant important acte. Los dimars y dissabtes de 9 á 11 del vespre, la entrada es pública.

—La companyia Borrás donará, demá, á Badalona, una representació de la comedia «¡Tenorios!»

—Está agotantse la primera edició del monólech «Servius», original de D. J. Vidal Jumbert.

—Próximament publicarem un important dibuix del conegut caricaturista senyor Fradera.

—Ha comensat á celebrarse lo programa de festas de clausura de l'actual Exposició de Bellas Arts.

En ellas hi pendrán part lo distingit organista compositor Mr. Eugene Gigon, lo Mtre. Nicolau, lo concertista Lleó Fontova, grans masses corals y instrumentals y l'orfeon «Lire Biterroise» de Beziers.

L'era las vetllas de Sant Joan y Sant Pere, lo programa es variadíssim durant sa execució fins á las dotze de la nit.

—Lo Sr. Molgosa, administrador del teatro Tívoli, ha posat á la venda los arguments y coplas de las sar-suelas «Los dineros del sacristán...» y «Los africanistas.»

—S' ha publicat lo Cartell del Certámen que 's celebrará á Palafrugell lo dia 22 de Juliol vinent, ab motiu de las festas de Sta. Margarida. Los premis son dinou y variats los temas proposats. Forman lo jurat calificador los Srs. següents:

D. Ramon Bordas y Estragués, president; D. Joaquim Riera y Bertrán, vice-president; D. Jaume Sagrera y Pijoan y D. Miquel Avellí y Girbau, vocals; y don Miquel Torroella y Plaja, secretari.

—En la Societat Claris tindrà lloch, demá, diumenge per la tarde, l' estreno del monólech «A las foscas», desemperat per D. Joseph March.

—Pera l' adquisició de la comedia «Un bon modelo» al preu de 15 céntims, hi ha temps tot lo mes present.

—OCASIÓ.—Los que desitjin adquirir ab important rebaixa lo drama castellá «Maria Magdalena» en cinch actes dividits en once cuadros, en vers, original de D. Rafael del Castillo, estrenat ab gran éxit en lo teatro Novetats, se vendrá al preu de dos rals en aquesta administració. La rebaixa es per pochis dias.

CUL DE SACH

Un autor al jefe de la tramoya.

—¡Home! aquesta decoració no es de la época que jo marco!

—Bé; si vol, la tirarém més endarrera!...

ENGRUNAS

—Si, senyora, sí; juga la vara com pochis

—Juga la vara? Donchs digui qu' es un pinxo!

—Fugi, dona; si es matalassé! ..

Un transeunt, després d' haver fet caritat á un pobre que es mut, exclama:

—¡Que Deu m' ho pagui!

Una beata senyantse al entrar á missa diu:

—Senyor, dissimula si ho faig ab dos dits, á voltas al sortir me 'n desoblido.

LAMBERT ESCALER.

SERÁN AQUETS?

Próxims inquilinos del Parch

ERIGMAS

TARGETA

LAYA S. DE RELOJ

ROSAS.

Formar ab aquestas lletras lo titol d' un drama catalá.

P. Rico.

GEROGLIFICH

×

I

1/2 O

Soluciones al número anterior

TARGETA.—La flor de la montaña

CONVERSA.—Ases-set-quint

GEROGLIFICH.—Com més alts mes animals.

Correspondencia

Mateu Casabó, M. R. de Lis, Joseph Forquet, Mariano Martí Flix, Salvador Borrut Solé, Jep del Hostia, Amadeo Bertrand, Lambert Escaler, Joseph Pont y Espasa, Nen del Vendrell, L. N., P. Rico y M. G. Mir, anirá algo de lo qu' han enviat. Lo demés no serveix.

AVIS

Tots los senyors que vulguin la comedia *Quí oli remena...* encuadernada, poden passar á verificar lo cambi en nostra Administració: Cabras, 13, segon, primera. Entregant tots los folletins en bon estat y la cantitat de 15 céntims de pesseta, rebrán al acte l' exemplar de dita comedia encuadernat ab sas corresponents cubertas.

Las cubertas soltas valen 5 céntims.

COMPLEMENT

Trista n' está la comptesa,
trista la comptesa real
y en mitj de sa
aixís exhala sos plants

Aquell que primer envihi la paraula exacte que falta pera completar lo tercer vers, tindrà 10 RALS de premi.

Per aquest objecte deu utilisarse la papeleta que va en la quarta plana de las cubertas.

Fem constar que nosaltres no 'ns inventarém la paraula, ja que després dirém ahont va ser publicada.

Se tindrà en compte la distancia desde ahont s' envihin las papeletas.

Barcelona—Imp. Alsina y Clós, Muntaner, 10.